

Nieuwe Verhalen bij de zandheuvel

Wybo Reincke

UITGEVERIJ *Paris*

ZUTPHEN 2016

DE KLEINSTE VOGELS bij de zandheuvel zoeken elkaar vaak op. Je kent ze wel: het goudhaantje, de watervlugge winterkoning, de blauwige pimpelmees, de kuifmees, de kneu, het roodborstje en af en toe wat heel kleine gasten als een verdwaalde kolibrie. Die vindt het maar koud daar. Zij praten over het geluk dat zij in het leven hadden en hebben. Gelukkig zijn wij geen struisvogel, kalikoen, arend, gier, kraanvogel, zwaan of ooievaar, zeggen zij. Die moeten hard werken om in leven te blijven en hun jongen te voeden. Zij moeten uren in de lucht hangen, gevaarlijke duikvluchten maken, nesten op wrakke wagenwielen bouwen, dagen in het water staan te staren of met hun kop onder water naar voedsel zoeken. Sommige kunnen niet eens vliegen. Het zal je maar gebeuren, zeggen de kleine vogels. En dan moeten zij nog veel eten ook: grote hazen, lammeren, konijnen, mollen, baarzen en palingen, kikkers, kilo's algen. Erger nog is, dat zij niet kunnen zingen. Lawaai maken doen zij wel, zoals klepperen op het nest of een dak, schreeuwen hoog in de lucht. Weet je, zei de roodborst vandaag, een van de loligste dingen in het leven is nafluiten en nazingen. Ik bedoel niet jonge, mooie meisjes nafluiten. Dat is niet netjes. Nafluiten en nazingen doe ik als ik liedjes of andere muziek hoor. Zo zing ik merels en lijsters na. Die stellen dat niet altijd op prijs, nu het hen doet denken aan plagiaat. Wat dat is, vertel ik nog wel. Ook doe ik wel de

HET WAS DECEMBER, donker, nat, koud, met veel wind en zelfs onweer. De jonge mol was er niet gelukkig mee. Sommige gangen liepen onder, her en der moest hij afvoergoten graven en veel te eten was er niet. Over een paar dagen of weken zou de grond keihard bevroren zijn en zou hij uitglijden op het ijs van de plas en de sloten. De mol vroeg aan zijn ouders wie had bedacht dat het zeker een derde van het jaar meer overleven dan leven is, waartoe dat dient en of er niks aan is te doen. De vadermol en de moedermol antwoordden dat zij het ook niet wisten, hun ouders en voorouders ook niet en dat het waarschijnlijk altijd zo zou blijven. Is het overal zo, vroeg de jonge mol. Wij hebben wel eens gehoord dat er plaatsen zijn waar het anders is, zeiden zijn ouders. Daar is het nooit koud en onweert het zelden. Daar wil ik naar toe, dacht de jonge mol, maar waar was dat dan en hoe zou hij erheen kunnen gaan? Was het ver lopen en veel en diep graven? Woonden daar andere mollen, waren er ook klemmen, gifgas en stadskakkers die niet tegen molshopen kunnen? Kende hij wel de planten en eetbare dieren? Zou hij zijn vriendjes nog zien of vriendjes maken? Zo piekerde de mol dagen, weken, zelfs maanden over wat hij zou doen: vertrekken of niet. En juist toen hij besloten had het ouderlijk huis vaarwel te zeggen en de reis naar het verre land te ondernemen, werden de dagen langer, kwamen de slakken tevoorschijn,

WAT IS DAT DAAR, wat valt er uit de lucht, vroeg de eekhoorn, die net een half jaar oud was geworden. Weet je dat niet? De mol vond het vreemd. Het is sneeuw, natte sneeuw, die erg plakt, heel zwaar is en takken laat afbreken. Je kunt er goed sneeuwpoppen van maken. Als je pech hebt, sijpelt die sneeuw door je vacht heen. Nu wist de eekhoorn niet wat sijpelen is en wilde weer een vraag stellen. De mol was hem voor, want hij liet graag zien dat hij veel van sneeuw weet. Dat zou je niet verwachten, want sneeuw valt en ligt boven de grond, terwijl een mol meestal ondergronds verblijft. Het is dan ook best bijzonder dat de mol zo veel van sneeuw wist. Wel, zei de mol, je hebt de natte sneeuw die je nu ziet, maar er is ook droge sneeuw. Die plakt niet, is licht, schittert en is heerlijk voor sleeën, skiën en in de lucht schoppen. Nat word je er nauwelijks van. Bestaat er nog meer sneeuw, vroeg de eekhoorn die het allemaal heel interessant vond. O ja, stuifsnieuw en motsnieuw en kartonsnieuw en plaksnieuw en nog veel meer zoals maagdelijke sneeuw, zei de mol, maar niet alle soorten komen hier voor. Ik ken ze niet alle. Je moet maar eens aan de ijseend vragen hoe het in het hoge Noorden is en het Murmeltier weet vast veel van de bergsnieuw. Het kwam niet vaak voor dat de mol toegaf dat hij iets niet weet. Vaak kletste hij maar wat uit zijn nek of eromheen.

DE EEND GING BOODSCHAPPEN DOEN. De gans ook en misschien nog andere vogels met zwempoten. Hopelijk niet te veel tegelijk, want dan wordt het hinderlijk druk in de winkels en bij de kassa's, die op de rand van land en water toch al de neiging hebben dicht te slibben. Weet je wat slib en slibben zijn? Nou ja, het doet er niet toe, maar ik wilde het toch even vragen, want anders kunnen er misverstanden rijzen. Jongelui denken tegenwoordig overigens dat je het over misverstanden hebt, en die zijn vaak niet sterk ontwikkeld. Kun je het nog volgen? Over misverstanden die rijzen en reizen zal ik het maar niet hebben.

Dag eend, hoi, zei de gans, lekker weertje, hè. Als een gans zoiets zegt, moet je wel even oppassen, want ganzen zijn ironische dieren, eenden veel minder. Zij zijn erg voorzichtig geworden nadat de uitdrukking domme gans is ontstaan. Eenden doen nu vaak alsof zij niet weten of een gans iets stoms zegt of juist een geintje maakt. Dus zei de eend, dag gans, hoi, wat vind je van het weer? Lekker toch, zei ik, zei de gans, waarop de eend meedeelde dat hij dat niet goed had verstaan en anders natuurlijk geen vraag had gesteld.

Je kunt je voorstellen dat op deze manier de boodschappen niet erg opschoten. Ganzen en eenden van het vrouwelijke geslacht hebben daarmee weinig moeite,

DE MOL WAS IN EEN FILOSOFISCHE BUI. Mollen zijn dat vaker dan ganzen en egels doordat zij veel minder zien. Als je weinig ziet, heb je veel ruimte in je kop om na te denken. Omgekeerd is het zo, dat wezens die veel of diep of alle twee nadenken, dikwijls weinig zien en dan ook nogal eens struikelen of tegen een lantaarnpaal lopen en zelfs vliegen. Dat kan hard aankomen, afhankelijk van de snelheid waarmee het gebeurt. Als je mensen en dieren ziet, die regelmatig een buil op hun kop hebben, kun je ervan uitgaan dat die veel nadenken. Dat betekent niet dat wezens die zelden of nooit een bult op hun hoofd hebben, niet of weinig nadenken. Een mol bijvoorbeeld loopt zelden een buil op, terwijl hij een echte denker is. Vissen denken ook veel, maar knallen niet tegen lantaarnpalen aan. Hoe dat komt, is bij wat nadenken wel duidelijk.

De mol was dit allemaal aan het overdenken en daardoor was hij haast of misschien wel helemaal vergeten waarover hij eigenlijk wilde nadenken. Wat wilde ik ook weer denken of bedenken, mompelde hij zachtjes. Hij kon er niet meer op komen, ook niet nadat hij zijn ogen had gesloten en zijn oren helemaal dichtgestopt. Hoe komt het, dacht hij, dat je kunt kwijtraken waarover je wil denken of aan het denken bent, terwijl je honger en dorst nooit vergeet, zelfs niet in de slaap. Zijn die belangrijker dan denken? De mol werd wat moe van zichzelf